

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

**Hoofddirectie Bestuurlijke
& Juridische Zaken**
HBJZ
Afdeling Milieu

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

10.2.e

T 070-10.2.e

M +31(0)6-10.2.e

F 070-10.2.e

10.2.e

@minienw.nl

memo

Protocollen Schiphol – 1,5m norm

Inleiding

Schiphol heeft aangegeven niet overal op de luchthaven de 1,5m norm te kunnen garanderen. Het heeft daarom in het protocol opgenomen dat het dragen van mondkapjes op specifieke plekken verplicht is. Schiphol heeft gevraagd om een publiek rechtelijke verankering van de verplichting. Daarnaast is een afwijking van de 1,5m norm noodzakelijk. De conclusies zijn grosso modo ook toepasbaar op andere luchthavens, mits de feitelijke omstandigheden daar gelijk zijn.

Conclusie

- Schiphol kan zelf in de Schipholregels reizigers verplichten een mondkapje te dragen en kan hierop handhaven. In het uiterste geval kan een reiziger die weigert een mondkapje te dragen verwijderd worden van de luchthaven. Het is niet noodzakelijk dit verbod wettelijk te verankeren.
- Schiphol en reizigers op Schiphol zijn gebonden aan de 1,5m norm uit de noodverordening. Een uitzondering kan op drie manieren worden geregeld:
 - o Wijziging van de noodverordening tbv Schiphol nav een aanwijzing van M-VWS ogv de Wet bescherming publieke gezondheid;
 - o Verlenen van een vrijstelling door de voorzitter van de veiligheidsregio (artikel 3, eerste lid, noodverordening);
 - o Aangeven dat op bepaalde plekken niet op de norm zal worden gehandhaafd.

Optie [] heeft de voorkeur.

Context

In veel sectoren blijkt/ lijkt de 1,5m norm te knellen. De touringcar branche heeft een protocol opgesteld, dat gebaseerd is op het protocol van het OV en waarin bepaald wordt dat de 1,5m niet overal in acht genomen hoeft te worden, indien mondkapjes en triage toegepast worden. De recreatieve binnenvaart heeft ook aangegeven zonder een uitzondering niet te kunnen functioneren. Ook vanuit andere sectoren (horeca, cultuur) worden signalen verzonden. Als voor de Schiphol/ de luchthavens een uitzondering mogelijk wordt gemaakt, moet goed gemotiveerd worden waarin dit noodzakelijk is, en hoe de volksgezondheid beschermt wordt.

HOOFDDIRECTIE BESTUURLIJKE EN JURIDISCHE ZAKEN,

10.2.e

Datum

8 juni 2020

Achtergrond Openbaar Vervoer

Op dit moment is in de noodverordening opgenomen dat personen onderling 1,5m afstand in acht moeten nemen. Dit geldt ook op Schiphol. Op deze norm geldt een aantal specifieke uitzonderingen (huishoudens, contactberoepen, kinderen, sport, begeleiding mensen met een beperking) en voor het OV geldt dat de norm "zo veel mogelijk in acht" wordt gehouden. Deze uitzondering voor het OV is opgenomen, vanwege het openbare, publieke karakter ervan, dat impliceert dat één ieder er gebruik van moet kunnen maken. Om deze uitzondering mogelijk te maken is gebruik gemaakt van de mogelijkheid die het OMT advies van 4 mei bood om op plaatsen waar de 1,5m norm niet gehaald kan worden, de inzet van mondkapjes te overwegen. Afstand houden en het treffen van hygiëne maatregelen blijven het uitgangspunt.

In de noodverordening is bepaald dat personen vanaf 13 jaar in de voertuigen een mondkapje moeten dragen. Een wettelijke verankering van de verplichting was wenselijk vanwege mogelijke strijdigheid met de wet gedeeltelijk verbod gezichtbedekkende kleding (boerkaverbod). Omdat de Wbp het kader is waarbinnen de Covid19 maatregelen worden getroffen en de relevante sectorale wetgeving geen handvaten bood om de verplichting te regelen, is de verplichting via een aanwijzing van de M-VWS ogv de Wbp in de noodverordeningen van de veiligheidsregios's opgenomen. Handhaving geschiedt primair door de vervoerders o.g.v. de Wp2000 op basis van het niet naleven van aanwijzingen inzake de orde en rust in het OV. Bij escalatie kan de politie worden ingeschakeld.

Het OMT geeft nadrukkelijk aan dat vermeden moet worden dat op te veel plekken in de openbare ruimte de afstandsnorm wordt vervangen door de verplichting een mondkapje te dragen omdat dit schijnveiligheid oproept. Het rijk is dan ook terughoudend met het instellen van een wettelijke verplichting. Vergelijk de contactberoepen waar het rijk het ook aan de eigen verantwoordelijkheid van de betrokkene laat of een mondkapje noodzakelijk is.

Schipholregels

Op Schiphol gelden de zgn. Schipholregels. Dit is een privaatrechtelijk reglement van de exploitant met gedragsregels voor passagiers, bezoekers en de bedrijven die op Schiphol werken ten aanzien van goede orde en veiligheid op, alsmede het veilig en milieubewust gebruik van het luchthavengebied.

De Schipholregels bevatten allerlei vrij gedetailleerde gedragsregels voor passagiers en bezoekers, zoals een rookverbod, verbod e-sigaret, vuurwerkverbod, verbod om te skaten, een verbod om een tas en/of jas in de nabijheid van winkels te vervoeren of bij zich te hebben die er kennelijk toe is uitgerust om het plegen van winkeldiefstal te vergemakkelijken. Ook is het binnen het luchthavengebied niet toegestaan om in het algemeen iets te doen of na te laten, waardoor de orde of veiligheid binnen het luchthavengebied wordt verstoord of waardoor lichamelijk letsel van personen of schade aan eigendommen zou kunnen worden veroorzaakt.

Een ieder die zich binnen het luchthavengebied bevindt, is verplicht de Schipholregels in acht te nemen en:

- a. zich overeenkomstig de bepalingen van de Schipholregels te gedragen;

Hoofddirectie Bestuurlijke
& Juridische Zaken
HBJZ
Afdeling Milieu

Datum
8 juni 2020

- b. zich te gedragen overeenkomstig het gestelde door de exploitant in communicatie- uitingen, zoals borden, flyers, displays etc.;
- c. aanwijzingen op te volgen die door of namens de exploitant door middel van woorden, gebaren of tekens worden gegeven;
- d. informatie te geven die door of namens de exploitant wordt gevraagd.

**Hoofddirectie Bestuurlijke
& Juridische Zaken**
HBJZ
Afdeling Milieu

Datum
8 juni 2020

De exploitant kan tijdelijk van deze regeling afwijken in het belang van de goede orde en veiligheid of na een aanwijzing van het bevoegd gezag.

- De verplichting om een mondkapje te dragen past inhoudelijk binnen de Schipholregels en kan hierin worden opgenomen. Omdat de luchthaven niet valt onder de werking van het boerkverbod, is een wettelijke verankering van het verbod niet noodzakelijk.

Handhaving

De handhaving van de regels geschiedt door Schiphol zelf. Het overtreden van deze regels is een onrechtmatige daad jegens de luchthaven.

Bij overtreding van een bepaling is de exploitant bevoegd (onverminderd haar bevoegdheden uit hoofde van de Regeling Toelating Schiphol, de Voorwaarden Schipholpas Personen en/of de Voorwaarden Schipholpas Voertuigen) de volgende sancties op te leggen:

- het (tijdelijk) stilleggen van de operatie;
- het melden van bepaalde (onveilige, onordelijke of (milieu)bedreigende) situaties en het constateren en bij het bevoegd gezag melden van overtredingen;
- een activiteit laten onderbreken of stopzetten;
- een voertuig waarmee de overtreding plaatsvindt, verplaatsen of doen laten verplaatsen;
- de overtreder verwijderen van het luchthavengebied of doen laten verwijderen;
- de overtreder te verbieden het luchthavengebied of bepaalde delen daarvan te betreden voor de duur van maximaal 12 maanden;
- civiele aansprakelijkstelling van de overtreder, waarbij alle kosten worden verhaald.

Afwijking van de 1,5m norm

De 1,5m norm is ook op Schiphol van toepassing. Schiphol geeft aan dat het op bepaalde plekken niet mogelijk is om deze afstand in acht te nemen omdat de fysieke ruimte hiervoor beperkt is of dit de operatie (doorstroom) en het functioneren van Schiphol dermate beperkt dat een uitzondering op de norm noodzakelijk is.

Een uitzondering kan op drie manieren worden geregeld:

1. Wijziging van de noodverordening tbv Schiphol nav een aanwijzing van M-VWS ogv de Wet bescherming publieke gezondheid;
2. Verlenen van een vrijstelling door de voorzitter van de veiligheidsregio (artikel 3, eerste lid, noodverordening);
3. Aangeven dat op bepaalde plekken niet op de norm zal worden gehandhaafd.

Ad. 1) Deze optie heeft als voordeel dat uniform voor het hele land duidelijk is dat de 1,5m niet van toepassing is op Schiphol. Aanpassing vraagt een aanwijzing van M-VWS.

Ad. 2) De tweede optie is dat de voorzitter's van de betrokken veiligheidsregio's gebruik maken van de bevoegdheid een vrijstelling te verlenen. Hieraan kunnen voorwaarden worden gesteld zoals het zoveel mogelijk in acht nemen van de 1,5m en het opvolgen van het protocol. Op de voorwaarden kan gehandhaafd worden. Het rijk kan een verzoek hiertoe doen aan de betrokken voorzitters.

Ad. 3) Met de betrokken handhavers (politie, boa's, Kmar) kan worden afgesproken dat op bepaalde plekken niet op de 1,5m norm zal worden gehandhaafd. Deze optie biedt echter geen 100% garantie dan nooit handhavend zal worden opgetreden.

**Hoofddirectie Bestuurlijke
& Juridische Zaken**
HBJZ
Afdeling Milieu

Datum
8 juni 2020